

СХВАЛЕНО

Засідання педагогічної ради

протокол № 1

від 30.08.2024

Голова педагогічної ради

Оксана ГОРЯЄВА Оксана ГОРЯЄВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ПЗ ХХЛ

«Початок мудрості»

Оксана ГОРЯЄВА

(наказ по закладу

від 30.08.2024 № 64-дч)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА початкової освіти

Приватного закладу
«Харківський християнський ліцей
«Початок мудрості»

м. Харків

ЗМІСТ

№ розділу	Назва розділу	Сторінки
I	Пояснювальна записка	3
II	Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти	5
III	Загальний обсяг навчального навантаження	6
IV	Опис очікуваних результатів навчання	7
V	Перелік варіантів Типових навчальних планів та модельних навчальних програм	9
VI	Форми організації освітнього процесу та методи навчання	10
VII	Опис інструментарію оцінювання	12
Додатки (окремі документи)		
Додаток 1	Навчальний план на навчальний рік	
Додаток 2	Положення про Академічну доброчесність	
Додаток 3	Режим роботи на навчальний рік	

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма початкової освіти Приватного закладу «Харківський християнський ліцей «Початок мудрості» (далі – Освітня програма закладу) розроблена на виконання:

1. Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту».
2. Постанов Кабінету Міністрів України:
  - від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»;
  - від 24.07.2019 № 688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти».
3. Типової освітньої програми початкової освіти (для 1-2 класів), розробленої під керівництвом Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22.
4. Типової освітньої програми початкової освіти (для 3-4 класів), розробленої під керівництвом Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22.
5. Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530 і від 15 вересня 2021 р. № 95» від 26.04.2022 № 483.

Головною метою Закладу освіти є забезпечення прав громадян на здобуття повної загальної середньої освіти.

Головними завданнями Закладу освіти є:

- всебічний розвиток, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору, трудової діяльності, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству та самореалізації;
- формування в учнів ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;

інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність; інші компетентності, передбачені державними стандартами);

- розвиток спільних для всіх компетентностей вмінь (читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми);
- виховання моральності, відповідальності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Освітня діяльність у Закладі здійснюється за 5-тиденним робочим тижнем в одну зміну, оптимально поєднуючи усі сфери освітньої діяльності здобувачів освіти, що забезпечують сукупність освітніх, виховних та оздоровчих процесів, направлених на створення умов для реалізації індивідуальних потреб здобувачів освіти, батьків і педагогічного колективу.

Для реалізації мети початкової і базової загальної середньої освіти, а також належної організації освітнього процесу Заклад розробляє та використовує в освітній діяльності освітні програми окремо для кожного рівня (циклу) освіти.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1-2 класи і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість

забезпечення подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітню програму побудовано з урахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природо відповідальності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей, логічної послідовності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети та інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних та фізичних можливостей, потреб та інтересів дитини.

Освітня програма Закладу освіти містить Навчальний план 1, 2, 3, 4 класів з українською мовою навчання (Додаток 1), який конкретизує організацію навчального процесу.

II. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

Початкова освіта здобувається відповідно до Закону України «Про освіту» з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від 5 до 6 (7-ми) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності,

діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та інше. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

В ліцеї організовується інклюзивне навчання для осіб з особливими освітніми потребами згідно наданих батьками (або осіб, які їх замінюють) документів: заяви з проханням організувати інклюзивне навчання дитини, висновки-рекомендації з регіонального інклюзивно-ресурсного центру про необхідність організації інклюзивного навчання.

III. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти складає:

- для 1-х класів Закладу – 700 годин/навчальний рік;
- для 2-х класів Закладу – 770 годин/навчальний рік;
- для 3-4-х класів Закладу – по 805 годин/навчальний рік.

При визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків: у 1 класах – 35 хвилин, у 2-4 класах – 40 хвилин. Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти.

Відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОЗ від 25.09.2020 № 2205 зі змінами, внесеними наказом МОЗ від 01.08.2022 № 1371, організація роботи з технічними засобами навчання для здобувачів освіти протягом року становить: 1-х класів – не більше 10 хвилин, 2-4-х класів – не більше 15 хвилин.

Навчальний план для початкової школи Закладу освіти є частиною Освітньої програми і містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні.

Інваріантна складова навчального плану Закладу освіти містить усі навчальні предмети, передбачені обраним варіантом Типової освітньої

програми. Так, освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується через предмети «Українська мова. Навчання грамоти», «Українська мова», «Читання», «Літературне читання», «Англійська мова», освітня галузь «Математична» реалізується через окремий предмет «Математика»; освітні галузі «Природнича, громадянська та історична, соціальна і здоров'язбережувальна – окремим предметом «Я досліджую світ»; освітня галузь «Технологічна» реалізується через предмет «Дизайн і технології»; освітня галузь «Мистецька» - окремими предметами «Музичне мистецтво» і «Образотворче мистецтво»; освітня галузь «Фізкультурна» - окремим предметом «Фізична культура»; освітня галузь «Інформаційна» реалізується предметом «Інформатика».

Логічна послідовність вивчення предметів, інтегрованих курсів розкривається у відповідних навчальних програмах (додаток).

IV. ОПИС УЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізуються вчителями у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання роблять внесок у формування таких ключових компетентностей здобувачів освіти:

- вільне володіння держаною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

програми. Так, освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується через предмети «Українська мова. Навчання грамоти», «Українська мова», «Читання», «Літературне читання», «Англійська мова», освітня галузь «Математична» реалізується через окремий предмет «Математика»; освітні галузі «Природнича, громадянська та історична, соціальна і здоров'язбережувальна – окремим предметом «Я досліджую світ»; освітня галузь «Технологічна» реалізується через предмет «Дизайн і технології»; освітня галузь «Мистецька» - окремими предметами «Музичне мистецтво» і «Образотворче мистецтво»; освітня галузь «Фізкультурна» - окремим предметом «Фізична культура»; освітня галузь «Інформаційна» реалізується предметом «Інформатика».

Логічна послідовність вивчення предметів, інтегрованих курсів розкривається у відповідних навчальних програмах (додаток).

IV. ОПИС УЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізуються вчителями у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання роблять внесок у формування таких ключових компетентностей здобувачів освіти:

- вільне володіння держаною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- навчання впродовж життя, що передбачає опанування вміннями і навичками для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- громадянські і соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомлення рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- культурна компетентність, що передбачає залучення різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтва) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: висловлювати власну думку усно і письмово, критичне і системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми Закладу використовуються внутрішньо предметні і між предметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

V. ПЕРЕЛІК ВАРІАНТІВ ТИПОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ТА МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Освітня програма Закладу, що реалізується в 1-2 класах, сформована на основі Типової освітньої програми початкової освіти (для 1-2 класів), розробленої під керівництвом Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22; у 3-4 класах – програма сформована на основі Типової освітньої програми початкової освіти (для 3-4 класів), розробленої під керівництвом Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22.

VI. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними формами організації освітнього процесу в 1-4 класах є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірку та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути урок-гра, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, ділові ігри тощо.

Методи навчання – дослідницькі, інформаційні, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт, проектів відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності здобувачі освіти можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота здобувачів освіти у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором здобувачами освіти по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Урок-пара проводиться за технологією блочно-модульного навчання (автор В.Гузєєв).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Для забезпечення та доступної та якісної початкової освіти, відповідно до нормативних документів у галузі освіти, рішень педагогічної ради ліцею від освітній процес у Закладі буде організовано з урахуванням правового режиму воєнного стану, епідеміологічної ситуації (за необхідності) та може здійснюватися за такими формами:

- інституційна (очна (денна), дистанційна, змішана);
- індивідуальна (екстернат, педагогічний патронаж, сімейна (домашня)) відповідно від вимог Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти (у редакції Міністерства освіти і науки України від 10.02.2021 № 160)).

Освітній процес за очною формою запроваджується для здобувачів освіти в межах розрахункової місткості найпростішого укриття Закладу освіти, що використовується для захисту учасників освітнього процесу в разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших відповідних сигналів оповіщення. У разі включення сигналів оповіщення відбуватиметься безумовне переривання навчання. Освітній процес може продовжуватися в укритті або після відбою тривоги учасники зможуть повернутися до навчальних приміщень Закладу освіти та продовжити навчання з урахуванням необхідного корегування для забезпечення реалізації освітньої програми.

Освітній процес з використання технологій дистанційного навчання, відповідно до розділу III Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115, буде організований в ліцеї для здобувачів освіти індивідуальної (екстернат, сімейна (домашня)) форми навчання, а також упродовж року для здобувачів освіти денної форми у випадку настання обставин, що потребують організації відповідного формату навчання (згідно з рішенням педагогічної ради Закладу освіти).

Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання (за необхідності) може здійснюватись на базі

створеного в Закладі веб-середовища: платформи Human, сукупності веб-ресурсів з навчальних дисциплін (з використанням заздалегідь записаних відео уроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх ресурсів, безкоштовних веб-сервісів і платформ (НаУрок, Всеосвіта, Всеукраїнська школа онлайн тощо)), засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням (платформи Zoom, Classroom, веб-сайт Закладу освіти, телеграм-групи учнівських колективів, батьківської громадськості, педагогічного колективу).

Організація освітнього процесу (форма навчання, структура і тривалість навчального року, дня; режим роботи закладу тощо) може змінюватись впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації.

VII. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-4 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів освіти формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача освіти у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і само оцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програм і методів навчання відповідно до індивідуальним потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з митою моніторингу якості освітньої діяльності Закладу та якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів.

При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів початкової освіти вчителі початкових класів керуються такими нормативними актами:

- наказом Міністерства освіти і науки України від 20.08.2018 № 924 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу»;
- наказом Міністерства освіти і науки України від 27.08.2019 № 1154 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу»;
- наказом Міністерства освіти і науки України від 16.09.2020 № 1146 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів третіх і четвертих класів Нової української школи».

Інші особливості оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 1-4 класів схвалюється педагогічною радою на навчальний рік.